

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January – 2017

Course	: B.A. / B.Com. (B.D.P.)	Date	: 22-Jan-17
Subject Code	: EPA-04	Time	: 03:00 to 06:00
Subject Name	: કાર્મિક વહીવટ	Duration	: 03 Hours
		Max. Marks	: 70

પ્રશ્ન-1 કાર્મિક વહીવટનો અર્થ સમજાવી તેનો વિકાસ જણાવો. (12)

અથવા

ભારતમાં જાહેર સેવાઓના વિકાસને ટ્રેકમાં આલેખો.

પ્રશ્ન-2 તાલીમનો અર્થ સમજાવી વહીવટમાં તેની ભૂમિકા, પ્રકારો અને મહત્વ જણાવો. (12)

અથવા

વહીવટી ભરતી માટેના જાહેર સેવા પંચોના પ્રકારો જણાવી તેના કાર્યો અને મહત્વ જણાવો.

પ્રશ્ન-3 ભરતી એટલે શું? ભરતી માટેની વિવિધ પદ્ધતિ વિશે સમજૂતી આપો. (12)

અથવા

તાલીમનાં પ્રકારો વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.

પ્રશ્ન-4 વહીવટીતંત્ર માં વર્તન-શિસ્ત અને આચરણનું મહત્વ જણાવો (12)

અથવા

વહીવટીતંત્ર માંથી ભ્રષ્ટાચાર નિયંત્રીત કરવાના કાનૂની માળખા વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-5 કર્મચારી મંડળનો અર્થ જણાવી ભારતમાં તેના વિકાસ વિશે નિબંધ લખો. (12)

અથવા

કાર્યોત્સાહનો અર્થ જણાવી કાર્યોત્સાહને અસર કરતા પરિબળો વિશે માહિતી આપો.

પ્રશ્ન-6 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તર જણાવો (10)

1 વિશાળ વસ્તિની વિસ્તરતી જતી માંગણીઓ સંતોષવાની જવાબદારી વાહન કરતી સરકારી સંસ્થાને _____ કહે છે.

(A) સરકારી તંત્ર (B) વ્યવસ્થા તંત્ર (C) અમલદારી તંત્ર (D) ત્રણ માંથી એક પણ નહિ

2 શ્રમવિભાજન, સૌપાનીક રચના, નિયમ પદ્ધતિ, તર્કબધ્ધતા, અવૈયકિતકતા, તટસ્થતા વગેરે શેના લક્ષણો છે?

(A) કાર્મિક વહીવટ (B) અમલદાર શાહી (C) નોકર શાહી (D) લશ્કર શાહી

- 3 _____ ને જાહેર વહીવટનું હૃદય કહેવાય છે?
(A) આયોજન (B) કાર્મિક વહીવટ (C) તાલિમ (D) નોકર શાહી
- 4 ભારતમાં સનદી સેવકોને તાલિમ આપવાની વ્યવસ્થા કઈ પ્રથાથી પ્રભાવિત થયેલી છે?
(A) કંપની સરકાર (B) બ્રિટીશ સરકાર (C) ફ્રાંસીસી પ્રથા (D) ત્રણ માંથી એક પણ નહિ
- 5 વહીવટી કર્મચારીઓની કાર્યક્ષમતા અને કૌશલ્યમાં વધારો કરતું મુખ્ય પરીબળ _____ છે.
(A) તાલિમ (B) ભરતી (C) પ્રેરણા (D) સમજૂતી
- 6 કેન્દ્રીય કક્ષાએ ભ્રષ્ટાચાર નિયંત્રણ માટે વહીવટી સુધારણા પંચ દ્વારા કઈ સંસ્થાની રચના કરવા ભલામણ કરી છે?
(A) લોકપાલ (B) કન્ટ્રોલર અને ઓર્ડીનર જનરલ (CAG) (C) લોકાયુક્ત (D) તપાસપંચ
- 7 પ્રથમ પગાર પંચનો અમલ અહેવાલ ક્યારે રજૂ થયો હતો?
(A) 1956 (B) 1949 (C) 1948 (D) 1955
- 8 રાજ્ય સ્તરે ભ્રષ્ટાચાર નિયંત્રણ કરનારી કઈ સંસ્થાની રચનાની ભલામણ વહીવટી સુધારણા પંચે 1966 માં કરી હતી?
(A) લોકાયુક્ત (B) વીજીલન્સ કમીશનર (C) લોકપાલ (D) એન્ટી કરપ્શન બ્યુરો
- 9 કર્મચારી સંગઠનની રચના બંધારણના કયા અધિકાર હેઠળ થાય છે?
(A) સ્વતંત્રતાના અધિકાર હેઠળ (B) સમાનતાના અધિકાર હેઠળ
(C) શોષણ વિરોધી અધિકાર હેઠળ (D) મંડળ અને સંઘ રચવાના અધિકાર હેઠળ
- 10 સંગઠન, કાર્યનું સ્વરૂપ, નિરીક્ષણ ની ટેકનીક અને સહકર્મચારીઓ આ ચાર પરીબળ શેના પર વધુ અસર કરે છે?
(A) ભ્રષ્ટાચાર (B) કાર્યોત્સાહ (C) નિષ્ઠા (D) ઈમાનદારી